

MIȘCAREA OLIMPICĂ ÎN ROMÂNIA DE LA 1880 – 1940

„Sportul înseamnă viață”

Paul Vialar

Începutul dezvoltării sportului modern din țară a urmat, procesul prin care au trecut toate popoarele, adică îmbinarea în proporții diferite: una de ordin intern, care se referă la crearea unei tradiții naționale, cu particularitățile sale și una a circulației valorilor de la un popor la altul.

Deși jocurile populare sportive au în țara noastră o existență adânc înrădăcinată în tradiție, totuși în concepția modernă, putem vorbi doar de oina și trânta.

Mișcarea olimpică din România, are o prezență aparte, prin faptul că s-a apropiat de fenomenul olimpic destul de timpuriu, în ciuda unor condiții social-economice nefavorabile și a unui dezinteres al oficialităților față de orice idee progresistă. Cel care a fost promotorul și a militat pentru ideea de renaștere a Jocurilor Olimpice a fost un cetățean român de origine greacă și nu în ultimul rând, ca primă participare a unui sportiv român la Jocurile Olimpice, este înregistrată pe numele lui George A. Plagino (la tir proba de talere), în 1900 la Stocholm.

Cunoștințele despre ideea olimpică și Jocurile Olimpice, existau și la noi în țară, încă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În acest sens, în februarie 1883 se înființează la București ”Societatea Olimpică Română” un fel de club de gimnastică, ce își propunea, pentru membrii săi, să organizeze unele „exerciții olimpice”, adică lecții de gimnastică. De remarcat este atât activitatea acestei societăți, cât și numele acesteia, fapt ce atestă, că amatorilor de exerciții fizice, din acea perioadă, nu le erau străine ideile olimpice.

Zece ani mai târziu, cu ocazia unei serbări populare din Cișmigiu, în programul căreia se regăsește întreceri sportive sub denumirea de „Jocurile Olimpice”. Manifestările sportive erau din gimnastică, alergări, canotaj (E. Ghibu, I. Todan, 1970).

În 1896, în preajma primei ediții s-a pus problema participării românești la Jocurile Olimpice, cu două echipe de oină, în intenția de a prezenta sportul nostru național. Organizatorii însă, nu au acceptat această propunere, pe motivul că oina nu este practică și în alte țări și pot participa, doar sporturile cu mare răspândire și pot întruni un număr mare de concurenți.

Sportul românesc a deținut legături cu mișcarea olimpică modernă prin prezența a două personalități în structura CIO. George Gh. Bibescu (domnitor al Țării Românești în perioada 1843-1848) care este ales membru CIO, iar în 1899 România a fost aleasă a 16-a națiune din lume cu un membru în CIO (a 23-lea stat pe lista protocolară).

A doua prezență românească oficială în mișcarea internațională olimpică, este George A. Plagino (care a activat neîntrerupt timp de 41 de ani), iar în sesiunea CIO de la Londra, din anul 1908, a fost cooptat ca al 57-lea membru al CIO și a fost numit al 35-lea în funcție. Tot el a deținut mulți ani și funcția de vicepreședinte al Comitetului Olimpic Român și a prezidat Uniunea Federațiilor Sportive și Federația Română de tir.

La 1 decembrie 1912, ia ființă „Federația Societăților Sportive Române” (FSSR), al cărei scop stabilit prin statut, era de a răspândi în rândul tineretului gustul pentru practicarea unor sporturi, de a încuraja înființarea de noi societăți și cluburi, de a stabili reguli unitare pentru fiecare sport, de a sprijini amenajarea unor spații organizate pentru sport.

În 1912 are loc la Stocholm, a V-a ediție a JO, eveniment amplu mediatizat de către presa vremii. Mișcarea olimpică internațională, sub conducerea baronului Pierre de Coubertin, capătă un prestigiu și o răspândire din ce în ce mai mare.

Astfel, într-un articol intitulat „Jocurile Olimpice din Stocholm și participarea gimnaștilor români”, se relatează: „Conform regulamentului concursurilor, federațiunea română (Federațiunea Societăților de Gimnastică din România) va trimite o echipă de 16 gimnaști, pe care îi va conduce dl. inspector Th. Georgescu.

Această echipă va concura cu echipele celorlalte federațiuni participante (germania, Franța, Belgia, Olanda, Danemarca, Suedia, Italia, Ungaria, Boemia, etc.). Federațiunea va face apel la autorități și sprijinitorii ei, spre a strânge fondurile necesare pentru acoperirea cheltuielilor”. Putem considera acestea, ca și prima intenție românească de participare la Jocurile Olimpice.

După constituirea „Federațiunii Societăților Sportive Române”, tot mai multe voci solicită aderarea sportului românesc la CIO. Se cunoaște faptul că, în vara anului 1914, se convocase al VI-lea Congres al CIO și cea de-a 16-a sesiune a membrilor săi. Prin intermediul lui George A. Plagino și prin relatările presei, au pătruns în țara noastră Statutul CIO și Regulile Jocurilor Olimpice.

Data exactă a constituirii Comitetului Olimpic Român, nu se cunoaște cu certitudine. Fondarea COR a avut loc probabil în luna martie sau aprilie 1914. E posibil ca 27 martie 1914 să reprezinte data la care ia ființă COR, deoarece „la 27 martie, 1914 după cererea d-lui Plagino, membru în CIO, FSSR desemnează delegați la Congresul Olimpic (Paris, iunie)”.

Dar pentru aceasta delegații COR, să poată participa la Congresul Olimpic, trebuiau să îndeplinească o serie de formalități, cea mai importantă fiind trimiterea unei scrisori la CIO, prin care să se anunțe constituirea COR și numele delegațiilor participanți la congres. Acest lucru s-a realizat pe data de 19 mai 1914, când a fost trimisă o scrisoare cu antetul FSSR, către președintele CIO, baronul Pierre de Coubertin, prin care se anunță constituirea și componența COR, precum și numele celor cinci delegați participanți la Congresul Olimpic, având anexate și speciemenle de semnătură ale acestora.

Prin constituirea COR, s-a realizat un prim pas spre intrarea sportului românesc în arena internațională, nu numai prin oficialii din CIO, ci și prin reprezentanții tineretului la întrecerile olimpice.

FSSR în colaborare cu COR reprezintă, astfel nucleu de bază ale conducerii sportului românesc și își propun ca obiectiv să coordoneze practica sporturilor de la noi cu normele prescrise de amatorismul strict, acesta fiind principiul de bază al JO, și să stăruie pentru reglementarea tuturor concursurilor sportive în acest sens.

Simbioza dintre cele două organisme se bazează atât pe scopuri comune, și anume, de a promova și răspândi în țară sporturi moderne noi, precum și prin faptul, că la conducerea lor erau aceleași persoane care militau pentru promovarea sportului în rândul tineri generații.

Primul război mondial întrerupe activitatea prospăt înființatului COR, dar ea va fi reluată în anul 1920.

În toamna anului 1919, COR primește invitația de a participa, pentru prima oară în mod oficial, la cea de a VII-a ediție a JO de la Anvers. Pe data de 8 octombrie 1919, FSSR acceptă cu entuziasm invitația, dar greutățile de ordin material împiedică participarea sportivilor noștri la Jocurile Olimpice.

În raportul oficial al JO din 1920, s-a menționat, că din cele 31 de țări care și-au anunțat participarea, două și anume Polonia și România, au renunțat în ultimul moment.

Revenind la activitate, în ianuarie 1920, COR se reorganizează și reconstituie, avându-l ca președinte pe George Gh. Bibescu și întrunea o echipă cu un număr 15 membri.

COR are o inițiativă importantă pentru activitatea sportivă, și anume convocarea unui „Congres Olimpic”, la care au fost invitați reprezentanții CIO din Polonia, Iugoslavia, Cehoslovacia și Grecia, în vederea strângerii relațiilor sportive ale acestor țări și a pregătirii participării la JO.

În cadru ediției a VIII-a, care a avut loc la Paris (4 mai-27 iunie 1924), problema financiară planează în continuare asupra participanților. Deși intens mediatizată necesitatea participării noastre la JO, datorită dezinteresului și a lipsei de sprijin din partea guvernului, prima delegație de sportivi români; formată din 51 de sportivi (numai bărbați), ajunge cu greu la Paris.

S-a participat la 4 sporturi (ehipa de rugbi, fotbal, tir, tenis) și la 7 probe. Aici, au fost realizate 4 puncte și pentru prima dată, România a obținut o medalie olimpică și anume de *bronz*, la rugbi. În clasamentul pe puncte, ne-am clasat pe locul 29, iar în clasamentul pe medalii pe locul 27.

România nu a participat oficial la prima ediție a JO de iarnă de la Chamonix (Franța) din lipsă de fonduri, dar Iorgu Arsenie și Tita Rădulescu au luat parte pe cont propriu și au obținut 3 cupe.

În martie 1927, COR este solicitat insistent în vederea participării sportivilor români atât la Jocurile Olimpice de iarnă (la St. Moritz), cât și la cele de vară (Amsterdam).

Reapare problema fondurilor necesare pregătirii și deplasării, căci se intenționa trimiterea unui lot de cicliști, atleți, scrimeri. În cele din urmă se renunță la cicliști în favoarea unei echipe de sporturi de iarnă.

La ediția a IX-a a JO, din Amsterdam (17 mai- 12 august, 1928), România a participat cu delegație compusă din 26 de sportivi, pentru prima dată participă și 2 femei. S-a participat la două sporturi (atletism și scrimă) și la 19 probe (17 masculine și 2 feminine). La această ediție însă nu s-a obținut niciun punct și nicio medalie.

La St. Moritz (11-19 februarie, 1928), lotul nostru a fost alcătuit din 17 sportivi (numai bărbați). România s-a prezentat cu echipaje de bob („bobsleigh”) unde s-a clasat pe locul 7 din 23 de echipaje, iar echipa de schi obține locul 8 din 9 echipe participante.

Ediția din 1932 a JO de vară organizată la Los Angeles și a celor de iarnă din Lake Placid, a fost profund marcată de criza economică, iar numărul de participanți a scăzut drastic, costurile mari de deplasare peste ocean și-au permis doar echipele puternice.

La a doua ediție a Jocurilor olimpice de iarnă, organizată la Lake Placid (4-15 februarie, 1932), delegația noastră a fost doar de 6 sportivi și s-a participat la un singur sport- bob. Boberii români, deși cu boburi de lemn (față de cele metalice folosite de alte echipe), obțin locuri onorabile la probele: bob 2 persoane, locul 4, iar la bob 4 persoane, locul 6. Aceste rezultate au impus echipajele românești pe plan internațional. În clasamentul final al Jocurilor de iarnă, România ocupă locul 10 pe țări.

Congresul CIO din 1931, a acordat votul favorabil orașului Berlin pentru organizarea ediției a XI-a a JO, iar celor de iarnă, orașului Garnisch-Partenkirchen.

La această ediția a JO din Berlin (30 iulie-14 august, 1936), oficialitățile române au aprobat deplasarea unei delegații formate din 71 de sportivi (69 de bărbați și 2 femei). S-a participat la 8 sporturi (călărie, handbal, lupte greco-romane, gimnastică, tir, atletism, box, scrimă) și la 34 de probe (33 masculine, una feminină). Aici România a totalizat 7 puncte, 5 obținute la călărie și 2 realizate de echipa de handbal, care s-a clasat pe locul 5. Pentru prima oară în istoria jocurilor, participă și o echipă de boxeri români, cu o prestație modestă însă.

La scrimă, lupte și gimnastică reprezentanții noștri nu sunt remarcați cu rezultate deosebite, putem însă să amintim aici premiul de cel mai „fair” luptător, omânului Iosif Tozser.

La călărie (unde s-au prezentat 21 de țări), obținem o medalie olimpică și anume de *argint* (Henri Rang). Clasamentul pe puncte plasează România pe locul 30.

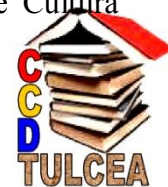
La Garnisch-Partenkirchen (6-16 februarie, 1936), prestația sportivilor noștri 29 la număr (27 bărbați și 2 femei) a fost modestă, atât la bob, unde s-a sperat cel mai mult, cât și la patinaj artistic.

Ediția a XII-a a JO prevăzută pentru anul 1940, ce urma să se desfășoare la Tokio (dar izbucnirea războiului chino- japonez a dus la renunțare la această idee), apoi găzduirea fiind atribuită orașului Helsinki, a fost amânată din cauza izbucnirii războiului. Flamurile omenirii au stat în bernă, ca și stadioanele și sălile de sport.

„Inter arma silent musae” (Cicerone), spuneau latinii, asemenea a amuțit și glasul olimpismului, care va fi reluat în anul 1948.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bănciulescu Victor „Jocurile Olimpice de-a lungul veacurilor”; Editura Uniunii de Cultură Fizică și Sport; București 1964;

2. Dragnea Adrian, Păunescu Cătălin Alin, Tudor Virgil, Morenciu Magda „Pregătire sportivă teoretică- manual cl. aXI-a”; Editura CD Press; București 2007;

3. Kirișescu Constantin „Palestrica” Editura Uniunii de Cultură Fizică și Sport; București 1964;

4. Matei Ion „Ramul de măslin al Olimpiei” Editura Albatros; București 1985;

5. Postolache Ion „Istoria sportului Românesc în date” Editura Junimea; București 1979;

***Prof. Ștefan Szuchanski Ivan
Liceul Teoretic „Ion Creangă” Tulcea***